

**PREDLOG
EVA 2024-2560-0015
SKRAJŠANI POSTOPEK**

ZAKON
o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Namen nameravane sprememb in dopolnitev ZOPNN-G (v nadaljevanju: sprememba ZOPNN-G) je izboljšati sposobnost države pri obvladovanju in zmanjševanju škod, ki jih povzročijo naravne nesreče, ter zagotavljati celostne, hitrejše in bolj učinkovite rešitve, namreč zavedamo se, da je obvladovanje posledic naravnih nesreč ena izmed ključnih nalog države v zagotavljanju varnosti, stabilnosti in blaginje svojih državljanov, ob dejstvu, da vse napovedi za prihodnost gredo v smeri, da se bo zaradi vedno hitrejših podnebnih sprememb intenziteta naravnih nesreč le še stopnjevala.

S predlagano spremembo ZOPNN-G se omogoča bolj prožne oblike financiranja, prav tako bi povečali sredstva, namenjena za odpravo posledic naravnih nesreč ter razširili krog upravičencev do pomoči, kjer bi zajeli kategorije, ki po dosedanji zakonski ureditvi niso upravičeni do sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč. Obenem pa skušamo poiskati učinkovito rešitev na področju kreditiranja fizičnih oseb preko ugodnih stanovanjskih posojil. Predlog spremembe širi tudi nabor osebnih podatkov za hitrejšo obdelavo vlog prebivalstva.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj, ki se želi doseči s predlogom zakona, je, da se v primerih naravnih nesreč zagotovi možnost hitre in učinkovite odprave nastalih posledic.

2.2 Načela

Predlog zakona odraža naslednja načela:

- načelo hitrosti, prilagodljivosti in preglednosti postopkov za izvedbo potrebnih ukrepov
- načelo delne povrnitve vloženi sredstev v obnovo po naravni nesreči subjektom, ki so utrpeli škodo zaradi naravnih nesreč v skladu z določbami zakona;.

2.3 Poglavitne rešitve

Ureditev prenosa dopustov za zaposlene, ki zaradi nujnih delovnih potreb ob nastanku naravnih nesreč niso mogli izrabiti letnega dopusta:

Doda se nov 2. a člen, ki glasi:

Ne glede na tretji odstavek 162. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23 in 136/23 – ZIUZDS, ZDR-1) ima delavec, ki zaradi nujnih delovnih potreb, povezanih z izvajanjem nalog po odločitvi delodajalca povezanih z ukrepi in ravnanji ob nastanku naravnih nesreč ni mogel izrabiti preostanka letnega dopusta za preteklo koledarsko leto v rokih, kot jih določa Zakon o delovnih razmerjih, pravico letni dopust za preteklo koledarsko leto izrabiti do 31. decembra tekočega koledarskega leta.

Določba bi veljala za vse zaposlene v zasebnem in javnem sektorju, torej tudi za javne uslužbenke, ki izvajajo načrte zaščite in reševanja ter načrte dejavnosti ministrstev in organov v njihovi sestavi ob naravnih nesrečah, od sprejema naprej. Podobne sicerčasne določbe so bile ZJU, ZOFVI in ZObr.

Ministrstvo za naravne vire in prostor tako predlaga, da se ta določba implementira v ZOPNN. Predlog je že usklajen z Upravo za zaščito in reševanje.

Notranja uskladitev besedila zakona:

V okviru nameravane spremembe ZOPNN-G je treba uskladiti besedilo petega odstavka 7. člena ZOPNN-a, da bo usklajen s preostalim besedilom ZOPNN-a, in sicer da komisiji za odpravo posledic nesreč predseduje predstavnik ministrstva pristojnega za naravne vire.

Iskanje sistemske rešitve za posameznike ki še niso bili vseljeni v objekte, ki so že zgrajeni:

S spremembo ZOPNN-G skušamo oblikovati sistemsko rešitev za zagotavljanje sredstev za obnovo stanovanj tudi tistim posameznikom, ki so v času poplav in zemeljskih plazov gradili svoje hiše, ampak gradnja še ni bila dokončana in še niso imeli določene hišne številke, zato v njej še nihče ni živel in posledično tudi ni imela nobena oseba prijavljenega stalnega naslova na tem objektu oziroma niti ni bilo naseljeno (možnih je več različnih primerov). Predlogov za sistemsko ureditev tega vprašanja je precej, a pomembno je, da v okviru Zakona natančno določimo kriterije ter postavimo mejo, od katere dalje je nekdo do sredstev upravičen.

Predlog spremembe gre v smeri, da za obnovo stanovanja v lasti osebe zasebnega prava, v katerem na dan nastanka naravne nesreče lastnik stanovanja ali njegov ožji družinski član še ni imel prijavljenega stalnega prebivališča niti ni bilo naseljeno in je bilo zgrajeno na podlagi veljavnega gradbenega dovoljenja, se lahko dodeli največ 30%, oziroma za stanovanje, ki je zavarovano za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 40% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja. Do sredstev za obnovo bi bila tako je upravičena oseba zasebnega prava, ki bo nedvoumno izkazala in dokazala namen, da je gradnja namenjena za reševanje edinega oziroma nujnega stanovanjskega vprašanja, medtem ko ji bo sedanja stanovanjska rešitev bodisi potekla ali pa te možnosti nima zagotovljene (najemno razmerje, prodano stanovanje z namenom financiranja novega, kreditna pogodba za stanovanje in podobno).

Iskanje rešitve za kreditiranje fizičnih oseb:

Trenutno veljavni Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč ZOPNN v 27 členu določa, da si fizične osebe za obnovo stanovanja lahko pridobijo stanovanjsko posojilo pri javnem stanovanjskem skladu ne glede na višino dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč, kar pa se v praksi ne izvaja, ker Javni stanovanjski sklad tovrstnih oblik financiranja ne podpira več. V skladu s tem, je treba poiskati nov vir financiranja za ta namen. V okviru pridobivanja predlogov sprememb ZOPNN-a, smo prejeli tudi mnenje Ministrstva za solidarno prihodnost (MSP), kjer navajajo, da jim ni uspelo detektirati nobenega akterja, ki bi lahko zagotavljal tovrstno financiranje fizičnih oseb, na podlagi česar predlagamo, da kreditiranje fizičnih oseb preide na SID banko.

Poleg navedenega predlagamo, da v ZOPNN implementiramo tudi poroštveno shemo za kreditiranje fizičnih oseb, po enakem vzoru, kot je bila implementirana v interventni Zakon o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev-ZORZFS.

Uvedba prožnejših oblik financiranja kmetijstva in gospodarstva:

S strani MGTŠ je bila predlagana sprememba ZOPNN-a v delu, ki se nanaša na ukrepe finančnega inženiringa in sicer da se ne uporablja zgolj za odpravo posledic škode v gospodarstvu, ampak se uporabi tudi za odpravo škode na stvareh ter škodo v kmetijstvu, kar že omogoča 50. člen EU Uredbe o splošnih skupinskih izjemah oziroma »de minimis«. S predlagano spremembo bi se omogočilo, da so ukrepi finančnega inženiringa namenjeni upravičencem iz gospodarstva in kmetijstva.

Jasneje je določeno, da se za vsako področje (torej za področje gospodarstva in področje kmetijstva) oblikuje poseben posojilni sklad oz. garancijska shema. Za posojilni sklad/garancijsko shemo s področja gospodarstva je pristojno Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport in za posojilni sklad/garancijsko shemo s področja kmetijstva Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Za ukrepe finančnega inženiringa se določi pristojnost Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za škodo v gospodarstvu in škodo na objektih, ki so v lasti upravičencev iz gospodarstva, ter pristojnost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za škodo v kmetijstvu, kot jo določa ZOPNN in ZIUOPZP (70. – 79. člen).

Podrobneje se določi, kdo lahko oceni škodo, in sicer pooblaščen cenilec Inštituta za revizijo, sodni cenilec Ministrstva za pravosodje ali cenilec zavarovalnice.

Spremeni se tudi dikcija, ki določa, da je z višino škode omejen znesek posojila oziroma garancije, kar pomeni, da se celotna višina posojila oziroma garancije šteje v dejansko škodo. S spremembo se določi, da se upošteva le višina državne pomoči, ki se jo dodeli s posojilom oziroma garancijo, kar je skladno tudi z EU pravili o državnih pomočeh.

S spremembo se naredi odstop od tretjega in četrtega odstavka 46.a člena, ki določa, da upravičenec, ki je uveljavil pomoč po ZOPNN mora vrniti prejeta sredstva, če je prišlo, pri njem ali pri povezanih osebah, do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu v oziroma za leto 2023. V ključnih instrumentih finančnega inženiringa iz petega odstavka 44.h člena ZOPNN se določi, da mora upravičenec prejeta sredstva vrniti, če je prišlo pri njem do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu v letu 2023 oziroma za leto 2023 v prihodnjih dveh letih (torej v 2024 oziroma 2025).

Črtanje tretjega in četrtega odstavka 46.a člena:

V 46. a členu se črtata tretji in četrti odstavek.

Iz tretjega in četrtega odstavka 46.a člena ZOPNN izhaja, da se nanaša prepoved izplačil dobičkov, nagrad poslovodstvu itd. za in v letu 2023 (torej samo za poplave v letu 2023), zato bi morala biti ta dopolnitev že v osnovi vključena v interventnem delu ZOPNN (torej v ZOPNN-F). Menimo, da je nedopustno, da je izplačilo odškodnine oziroma vračilo prejete odškodnine zaradi naravnih nesreč v vseh nadaljnjih letih vezano na izplačilo ali neizplačilo dobička oziroma na katerokoli drugo ugodnost poslovodstvu ali na nakup lastnih delnic (deležev) za leto 2023 ali v letu 2023. Dodatno z vsebinskega vidika pa menimo, da je ZOPNN namenjen odpravi škode kot posledice naravnih nesreč, torej situacijam, na katere oškodovanec ne more vplivati ali se jim izogniti. Zaradi navedenega menimo, da izplačilo odškodnine ne sme biti vezano na dobro poslovanje podjetja in posledično na izplačilo dobička oziroma drugih ugodnosti poslovodstvu ali na nakup lastnih delnic (deležev).

Glede trenutno veljavnega 46.a člena ZOPNN-a se je opredelila tudi Služba Vlade za zakonodajo in sicer med ostalim navaja, da da z nobeno od ustaljenih metod razlage določbe tretjega odstavka 46.a člena ZOPNN ni mogoče razlagati na ustavnoskladen način.

Po mnenju SVZ-ja namena zakonodajalca za potrebe uporabe namenske (teleološke) razlage ni mogoče izluščiti, saj obrazložitev navedenega člena ZOPNN-F, ki je v zakonodajnem gradivu zaradi preobrazbe, ki jo je člen doživel z amandmajem v zakonodajnem postopku, ne ustreza več njegovi vsebini, prav tako pa ni v pomoč obrazložitev samega amandmaja, saj predstavlja le praktično dobeseden prepis besedila člena.

Tudi sicer pa je treba upoštevati, da z nobeno od drugih metod razlag ne moremo besedilu pripisati pomena, ki ga ne izraža že pravno besedilo, saj ne gre za razlago zakona, če v pravnem besedilu ni opore, kako naj ga razumemo, tudi namenska razlaga pa ne more kar sama od sebe ustvariti pravila, za katerega bi domnevali, da ga je zakonodajalec nameraval predpisati. Povedano drugače, besedila zakona se ne sme razlagati tako, da bi s samo razlago spreminjali njegovo besedilo.

Na podlagi navedenega predlagamo črtanje tretjega in četrtega odstavka 46. a člena.

Ker je obravnava ter sprejem novele ZOPNN-G nujna, bomo ustrezno rešitev za ustrezno nadomestno določbo- tretjega in četrtega odstavka 46.a člena ZOPNN uredili v okviru novele H, katere priprava se bo začela takoj po sprejemu novele G, namreč v okviru pridobivanja predlogov za spremembe ZOPNN-a smo prejeli več pobud ter smiselnih predlogov, ki bi jih bilo po našem mnenju potrebno implementirati v sistemski zakon (ZOPNN), a terjajo širša usklajevanja, zato pri pripravi novele G niso bila upoštevana.

Širitev nabora pravice obdelave osebnih podatkov:

Navedeno spremembo Zakona v povezavi s pridobivanjem osebnih podatkov iz zbirk osebnih podatkov nujno potrebujemo zaradi hitrejše ter bolj učinkovite obdelave vlog upravičencev do sredstev za dodelitev sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagani zakon nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje tega zakona finančnih sredstev v državnem proračunu v tej fazi ni treba zagotoviti. Finančna sredstva bo treba zagotoviti v okviru rednega Programa odprave škode ki je bil sprejet 16. 5. 2024, programa odprave posledic škode v kmetijstvu ali odloka o finančni pomoči v kmetijstvu zaradi posledic tako v državnem proračunu kot tudi v proračunih prizadetih lokalnih skupnosti, ki bodo izvajale predhodni program odprave nastalih posledic.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Zvezna republika Nemčija

V Zvezni republiki Nemčiji je vprašanje financiranja odprave posledic naravnih nesreč urejeno s sistemom zavarovalništva, pri čemer gre za običajne zasebnopravne družbe. Javna sredstva se pritegnejo le ob velikih nesrečah, ko država ustanovi intervencijski sklad za ublažitev posledic naravne nesreče, vendar pa državna pomoč ni urejena sistemsko.

5.2. Kraljevina Nizozemska

Na Nizozemskem vprašanja udeležbe javnih financ za pomoč pri odpravi posledic naravnih nesreč niso zakonsko ter v celoti in sistemsko urejena. Del vprašanj urejata zakon o nacionalnih naravnih in drugih nesrečah ter zakon o pravnem položaju tistih, ki sodelujejo pri reševanju ob naravnih nesrečah. Po prvem zakonu ima lokalna skupnost možnost terjati od ministrstva za notranje zadeve povračilo dodatnih stroškov, ki jih je imela zaradi blažitve škode ob naravni nesreči, drugi pa ureja predvsem položaj tistih, ki so sodelovali pri reševanju in so se pri tem poškodovali.

Na Nizozemskem je za izplačevanje nadomestil ob naravnih nesrečah ustanovljen posebni nacionalni sklad za naravne in druge nesreče. Sklad je neodvisna zasebna organizacija, ki se aktivira le ob posameznih naravnih nesrečah z odprtjem računa, na katerega se stekajo finančna sredstva donacij.

5.3. Republika Avstrija

V Avstriji je bil že leta 1984 ustanovljen tako imenovani katastrofični sklad. Sredstva sklada se zagotavljajo iz prihodkov od davka na dohodek in davka na dobiček podjetij. Znašajo določeni delež prihodka iz odmerjenih davkov na dohodke in dobiček podjetij. Sredstva se uporabljajo za dodatno financiranje ukrepov za odpravljanje izredne škode, ki je nastala na premoženju zveze, dežel in občin zaradi določenih vremenskih pojavov. Sredstva se uporabljajo tudi za kritje izrednih potreb, ki jih ima posamezna dežela, kjer se je zagotovila finančna pomoč za odpravljanje škode, nastale na premoženju fizičnih in pravnih oseb zaradi naravne nesreče.

5.4. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Mednarodne obveznosti Republike Slovenije v okviru članstva v Evropski uniji dovoljujejo državno pomoč pri odpravljanju posledic naravnih nesreč. Tako določata 91. in 92. člen Pogodbe o Evropskih skupnostih, v okviru člena G Pogodbe o Evropski uniji.

Dodeljevanje državne pomoči v primeru odprave posledic naravnih nesreč je v EU urejeno s posebnimi določbami ustavne pogodbe Evropske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: pogodba). Pomoč z državnimi sredstvi v teh primerih ne sme kršiti načel svobodne in neizkrivljene tržne konkurence z dajanjem prednosti posameznim poslovnim subjektom.

Pomoč iz proračuna držav članic EU je dovoljena, če je namenjena za odpravo posledic na poškodovanih stvareh, pri čemer vsota izplačil vseh javnih sredstev vključno z izplačili zavarovalnic ne sme presegati sredstev, ki so za odpravo posledic naravne nesreče na posamezni stvari potrebna.

Predlagana ureditev je prilagojena pravu Evropske unije, saj so sredstva državnega proračuna namenjena za odpravo posledic naravne nesreče in ne učinkujejo na spremembo konkurenčnosti poslovnih subjektov na trgu.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejetje zakona bo omogočilo učinkovito in hitro ukrepanje države v primeru naravne nesreče.

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne bo pomenilo dodatnih stroškov za poslovanje upravnih organov. Postopki, potrebni za izvedbo ukrepov, ki jih ureja zakon, se morajo izvajati prednostno.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona ne prinaša dodatnih obveznosti za stranke v smislu dodatnih postopkov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč bo omogočeno hitro in učinkovito izvajanje odprave posledic naravnih nesreč katastrofalnega obsega, ki onemogočajo življenje in delo na prizadetem območju, v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo, in sicer za:

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč bo omogočeno hitro in učinkovito izvajanje odprave posledic naravnih nesreč katastrofalnega obsega, ki onemogočajo življenje in delo na prizadetem območju, v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju, in sicer za:

Sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč bo imelo pozitivne vplive na socialnem področju, saj omogoča vzpostavitev ustreznih razmer za življenje in delo na prizadetem območju. Poleg tega se z novelo zakona omogočajo povratne oblike financiranja ter išče rešitve za kreditiranje fizičnih oseb.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva neposredno na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja

Sprejetje zakona ne bo imelo drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Zaradi nujnosti sprejetja zakona ta ni bil predhodno predstavljen ciljnim skupinam in širši javnosti. Zakon bo predstavljen tudi predstavnikom ZOS, SOS in ZMOS.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona bodo spremljali Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za obrambo ter Ministrstvo za finance.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Predlog zakona se ne nanaša na druge pomembne okoliščine.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Zaradi nujnosti sprejetja predlaganega zakona javnost ni bila vključena pri pripravi predloga zakona.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali:

- Jože Novak, minister,
- Matjaž Han, minister
- Lidija Kegljevič Zagorc, državna sekretarka,
- Matevž Frangež, državni sekretar,
- Dejan Židan, državni sekretar,
- Dr. Lidija Globevnik, Generalna direktorica Direktorata za vode,
- Alenka Marovt, sekretarka v Direktoratu za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo
- Ervin Vivoda, vodja Sektorja za zmanjševanje posledic naravnih nesreč.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-1O, 88/23 in 117/23 – ZIUOPZP-A) se doda nov 2. a člen, tako da se glasi:

»2.a člen

(izjema glede koriščenja letnega dopusta)

Ne glede na tretji odstavek 162. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23 in 136/23 – ZIUZDS, ZDR-1) ima delavec, ki zaradi nujnih delovnih potreb, povezanih z izvajanjem nalog po odločitvi delodajalca povezanih z ukrepi in ravnanji ob nastanku naravnih nesreč ni mogel izrabiti preostanka letnega dopusta za preteklo koledarsko leto v rokih, kot jih določa Zakon o delovnih razmerjih, pravico letni dopust za preteklo koledarsko leto izrabiti do 31. decembra tekočega koledarskega leta.«

2. člen

V 5. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Sredstva za odpravo posledic škode se lahko dodeljujejo nepovratno oziroma povratno.«.

3. člen

V 5. členu se šesti odstavek spremeni tako, da se glasi:

» (6) Upravičencu se dodelijo za obnovo poškodovanih stvari sredstva, če gre za kulturni spomenik ali če gre za objekt ali napravo, namenjeno varstvu ali upravljanju zavarovanega območja po predpisih o ohranjanju narave. Sredstva za odpravo posledic nesreč se dodeljuje tudi za obnovo odpravljljive škode

na biotski raznovrstnosti in varstvu naravnih vrednot na območjih s statusom po predpisih o ohranjanju narave, kot posledice izvajanja nujnih del in izrednih ukrepov. Nastalo odpravljlivo škodo ugotovi in ukrepe za njeno odpravo predlaga pristojna organizacija na področju ohranjanja narave.«.

4. člen

V 7. členu se v peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Komisiji za odpravo posledic nesreč predseduje predstavnik ministrstva, pristojnega za naravne vire, komisiji za odpravo posledic škode v kmetijstvu predstavnik ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, komisiji za odpravo posledic škode v gospodarstvu pa predstavnik ministrstva, pristojnega za gospodarstvo.«.

5. člen

Četrty odstavek 22. člena ZOPNN se spremeni tako, da se glasi:

» (4) Pri določitvi obsega izvedenih del za obnovo objektov gospodarske javne infrastrukture in stvari iz prejšnjih odstavkov tega člena upošteva, da se sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu uporabijo za vzpostavitev stanja na objektu gospodarske javne infrastrukture ali na stvari, kakršno je bilo pred nastankom naravne nesreče, ustrezno prilagojenega potrebam po izboljšanju odpornosti na podnebne spremembe.«

6. člen

Za petim odstavkom 25. člena se doda nov šesti odstavek, da se glasi:

(6) Za obnovo stanovanja v lasti osebe zasebnega prava, v katerem na dan nastanka naravne nesreče lastnik stanovanja ali njegov ožji družinski član še ni imel prijavljenega stalnega prebivališča niti ni bilo naseljeno in je bilo zgrajeno na podlagi veljavnega gradbenega dovoljenja, se lahko dodeli največ 30%, oziroma za stanovanje, ki je zavarovano za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 40% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja. Do sredstev za obnovo po tem odstavku je upravičena oseba zasebnega prava, ki bo nedvoumno izkazala in dokazala namen, da je gradnja namenjena za reševanje edinega oziroma nujnega stanovanjskega vprašanja, medtem ko ji bo sedanja stanovanjska rešitev bodisi potekla ali pa te možnosti nima zagotovljene (najemno razmerje, prodano stanovanje z namenom financiranja novega, kreditna pogodba za stanovanje in podobno).«

Dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek, ki se spremeni tako, da glasi:

(7) Če gre za odpravo posledic udorov ali zemeljskih oziroma snežnih plazov, se ne glede na določbe tretjega, petega in šestega odstavka tega člena za obnovo posameznega stanovanja iz tretjega odstavka tega člena dodeli največ 60% in za stanovanje iz petega in šestega odstavka največ 40% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek, ki se spremeni tako, da glasi:

(8) Ne glede na določbe tretjega, petega, šestega in sedmega odstavka tega člena lastnik stanovanja

ni upravičen do sredstev za odpravo posledic nesreč, če je višina sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja, manjša od stroškov za novo gradnjo stanovanjskih prostorov, katerih površina je enaka 5% neto tlorisne površine stanovanja v obnovi, ali manjša od 50% povprečne višine sredstev, izračunane v okviru posameznega programa za odpravo posledic nesreče kot povprečje vseh potrjenih škod na stanovanjih, če je za posamezno naravno nesrečo za upravičenca to ugodneje.

Dosedanji osmi odstavek postane deveti odstavek, dosedanji deveti odstavek pa postane deseti odstavek, ki se spremeni tako, da glasi:

(10) Če je v programu odprave posledic nesreče za obnovo stanovanjske stavbe določena gradnja nove stavbe ali nadomestitev stavbe, se sredstva za odpravo posledic nesreč dodelijo v višini, ki je določena v skladu s tretjim, petim, šestim ali sedmim odstavkom tega člena za gradnjo stanovanjske stavbe, v kateri neto tlorisna površina stanovanj ne presega standardnih stanovanjskih površin.

Dosedanji deseti do trinajsti odstavek postanejo enajsti do štirinajsti odstavek.

7. člen

27. člen se spremeni tako, da glasi:

»27. člen (pridobitev stanovanjskega posojila)

(1) Oseba iz tretjega, petega in šestega odstavka 25. člena tega zakona, ki je za obnovo stanovanja upravičena do sredstev za odpravo posledic nesreč, lahko pridobi za obnovo stanovanja stanovanjsko posojilo pri bankah na podlagi poroštvenih shem, ki jih bankam zagotavlja SID banka.

(2) Sredstva stanovanjskih posojil se štejejo kot lastna sredstva upravičenca.

(3) Najvišji odobreni znesek stanovanjskega posojila iz prvega odstavka tega člena je lahko enak razliki med višino sredstev, ki je potrebna za obnovo stanovanja, in dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč za obnovo stanovanja.

(4) Stanovanjsko posojilo se odobri pod pogoji, ki jih določijo banke na podlagi poroštvenih shem iz prvega odstavka tega člena.

(5) Odobreno posojilo se obrestuje skladno s pogoji, ki jih določijo banke na podlagi poroštvenih shem iz prvega odstavka tega člena.

(6) Vsebino vloge in potrebno dokumentacijo določijo banke.«

8. člen

Za 44.g členom doda nov naslov 3.b poglavja, ki se glasi:

»3.b FINANČNI INŽENIRING ZA ODPRAVO POSLEDIC NARAVNIH NESREČ«.

9. člen

V 44.h členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Finančni inženiring po tem zakonu ima lahko obliko kreditov ali garancij, ki so namenjeni odpravi posledic naravnih nesreč za škodo na stvareh, za škodo v kmetijstvu in za škodo v gospodarstvu.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Posamezni posojilni skladi so lahko oblikovani do skupne višine 100 milijonov eurov za odpravo posamezne naravne nesreče, delež vplačil države pa ne sme presegati 30 %. Sredstva države se zagotovijo v računu finančnih terjatev in naložb (B bilanca). Ministrstvo iz petega odstavka tega člena določi višino vplačanega deleža države na podlagi izdelane ocene tveganj in absorpcijske sposobnosti potencialnih prejemnikov pomoči. Prva izguba se krije v breme teh sredstev. Sredstva tega sklada morajo biti porabljena v roku dveh let od ustanovitve posameznega posojilnega sklada. Sredstva se štejejo za porabljena, ko je financiranje končnemu prejemniku odobreno s sklepom izvajalca ukrepa finančnega inženiringa. Neporabljena sredstva se po izteku roka za porabo vrnejo v proračun. V primeru, ko porabljena sredstva niso črpana s strani končnih prejemnikov, se ta sredstva vrnejo v proračun v roku enega leta od dne, ko črpanje teh sredstev s strani končnih prejemnikov ni bilo več mogoče. Ukrep ob ustanovitvi predvidi enkratno porabo sredstev.«.

V četrtem odstavku se besedilo »garancijska shema« v vseh primerih in vseh sklonih nadomesti z besedilom »posamezna garancijska shema« v ustreznem sklonu, tako da četrti odstavek glasi:

(4) Posamezna garancijska shema po tem zakonu ne sme presegati 100 milijonov eurov. Posamezni upravičenec lahko prejme garancijo, če iz dokumentacije izhaja finančna sposobnost posojilojemalca za vračilo posojila. Posebne garancijske sheme so na voljo do porabe sredstev oziroma do dveh let po oblikovanju posebnih garancijskih shem. Sredstva se štejejo za porabljena, ko je financiranje končnemu prejemniku odobreno s sklepom posojilodajalca. Neporabljena sredstva se po izteku roka za porabo vrnejo v proračun. V primeru, ko porabljena sredstva niso črpana s strani končnih prejemnikov, se delež sredstev garancije, ki odpade na ta sredstva, vrnejo v proračun v roku enega leta od dne, ko črpanje teh sredstev s strani končnih prejemnikov ni bilo več mogoče. Morebitni donosi iz upravljanja sredstev posameznih garancijskih shem finančna institucija iz četrtega odstavka 106.f člena ZJF pripiše vrednosti posamezne garancijske sheme. Ukrep ob ustanovitvi predvidi enkratno porabo sredstev.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Za oblikovanje instrumentov finančnega inženiringa za odpravo posledic naravne nesreče v gospodarstvu, vključno s škodo na objektih v lasti upravičencev iz 44.e člena tega zakona, ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, in za odpravo posledic naravne nesreče v kmetijstvu, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pripravita načrta izvajanja finančnih instrumentov ter ključne elemente finančnega inženiringa v skladu z drugim odstavkom 106.j člena ZJF, ločeno za področje gospodarstva in za področje kmetijstva.«.

V sedmem odstavku se besedilo »pooblaščenega cenilca« nadomesti z besedilom »pooblaščenega ali zavarovalniškega cenilca«, tako da sedmi odstavek glasi:

(7) Za pridobitev kredita ali garancije po tem zakonu morajo prejemniki pomoči iz prejšnjega odstavka predložiti dokazila o višini škode, ki je posledica naravne nesreče. Za dokazilo iz prejšnjega stavka zadošča zapisnik o oceni škode, potrjen s strani pooblaščenega ali zavarovalniškega cenilca, oziroma druga dokazila, ki jih v pogodbi o izvajanju ukrepa finančnega inženiringa dogovorita Republika Slovenija in izvajalec ukrepa.

Deveti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Pri odločanju o višini kredita ali garancije za odpravo posledic naravnih nesreč je treba zagotoviti, da višina pomoči, ki se v primeru kredita ali garancije izračuna kot bruto ekvivalent dotacije in je dodeljena po tem členu, skupaj z vsoto drugih sredstev, dodeljenih po tem zakonu, prejetih donacij in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter drugih sredstev, dodeljenih iz državnega proračuna in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode.«.

Za desetim odstavkom se doda nov enajsti odstavek, ki se glasi:

(11) Določbe tretjega in četrtega odstavka 46.a člena tega zakona se za ukrep finančnega inženiringa iz tega člena ne uporabljajo.«.

10. člen

V 46. a členu se črtata tretji in četrti odstavek.

11. člen

Prva alineja prvega odstavka 47. člena ZOPNN se spremeni tako, da glasi:

» - EMŠO in davčna številka, spol, datum rojstva, datum smrti, priimek, ime, stalno prebivališče v Sloveniji, začasno prebivališče v Sloveniji, prebivališče v tujini, naslov za vročanje in stalno ali začasno prebivališče generalni status, status prebivališča, indikator začasnega bivanja v tujini in EMŠO v primeru zamenjave, podatek o skrbniku in vrnitvi poslovne sposobnosti). Za povezovanje evidence se uporablja EMŠO ali davčna številka, če tega podatka ni na voljo, pa hkrati dva izmed naslednjih podatkov: ime in priimek, stalni ali začasni naslov ali sorodstvene vezi (EMŠO očeta, matere, zakonca oziroma zunajzakonskega partnerja, otrok, skrbnika) iz centralnega registra prebivalstva CRP),«

Obstoječe druga, tretja in četrta alineja prvega odstavka 47. člena ZOPNN se črtajo, peta, šesta in sedma alineja postanejo druga, tretja in četrta alineja.

Za četrto alinejo prvega odstavka 47. člena ZOPNN se doda nova peta alineja tako, da glasi:

»-podatek o številki transakcijskega računa iz registra transakcijskih računov. Povezovalni znak je EMŠO,«

Za peto alinejo prvega odstavka 47. člena ZOPNN se doda nova šesta alineja tako, da glasi:

» - iz katastra nepremičnin (podatki o prostorskih enotah, hišnih številkah, parcelah, stavbah in delih stavb, ki se vodijo v katastru nepremičnin v skladu z zakonom, ki ureja kataster nepremičnin, vključno s podatki o lastniku in upravljavcu, in sicer EMŠO ali matična številka, ime in priimek oziroma firma ali ime, naslov stalnega prebivališča oziroma naslov sedeža); povezovalni znak je parcelna številka, številka stavbe ali številka dela stavbe oziroma EMŠO ali matična številka - lastninsko pravico, zastavno pravico, služnostno pravico, pravico stvarnega bremena, zakupno, predkupno ali odkupno pravico, prepoved odsvojitve in obremenitve nepremičnine iz zemljiške knjige,«

Za šesto alinejo prvega odstavka 47. člena ZOPNN se doda nova sedma alineja tako, da glasi:

»- PRS in registra transakcijskih računov in zbirke letnih poročil (matična številka, davčna številka, datum vpisa in izbrisa, pravnoorganizacijska oblika subjekta, naziv (polno ime, kratko ime), naslov oziroma sedež, šifra in naziv glavne dejavnosti in preostalih dejavnosti po standardni klasifikaciji dejavnosti, podatki o družbenikih, njihovih identifikacijskih številkah, poslovnih deležih in osebah, pooblaščenih za zastopanje, oziroma ustanoviteljih in zastopnikih, podatki o številki transakcijskega računa, povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur, letno poročilo, stroški); povezovalni znak je matična ali davčna številka;«

Za sedmo alinejo prvega odstavka 47. člena ZOPNN se doda nova osma alineja tako, da glasi:

» -registra nepremične kulturne dediščine, vključno s podatki o parcelah in lastnikih (vrsta in naziv nepremične kulturne dediščine, ime in priimek ter naslov) ter njihovih lastniških deležih;«

Za osmo alinejo prvega odstavka 47. člena ZOPNN se doda nova deveta alineja tako, da glasi:

»- informatizirane glavne knjige zemljiške knjige (podatke o lastniku ali zakupniku zemljiške parcele, in sicer za pravne osebe podatek o firmi oziroma naslovu, sedežu in matični številki, za fizične osebe podatek o imenu in priimku, naslovu stalnega prebivališča in EMŠO, podatek o zaznambi agrarne skupnosti, podatek o deležu lastništva, podatek o datumu začetka učinkovanja vpisa pridobitve stvarne pravice; zaznamba izvršbe na nepremičnini); za pridobivanje podatkov iz zemljiške knjige se za potrebe tega zakona in zakona, ki ureja agrarne skupnosti, uporabi povezovalni znak sklop nepremičnin (zemljiških parcel) ali identifikacijska oznaka stavbe ali identifikacijska oznaka parcele ali EMŠO ali matična številka; omogoči se računalniška povezava z zemljiško knjigo in se za ta namen ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja zemljiško knjigo, ki urejajo posredovanje podatkov informatizirane glavne knjige.«

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

(2) Ne glede na 13. točko drugega odstavka 266. člena ZZavar-1 prepoved razkritja zaupnih podatkov ne velja tudi za odpravo posledic škode na objektih in zemljiščih zaradi poplav in plazov v primerih, če te podatke potrebuje ministrstvo, pristojno za odpravo posledic naravnih nesreč. Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

KONČNI DOLOČBI

12. člen

Nov šesti odstavek 25. člena se uporablja tudi za odpravo posledic naravnih nesreč od 1. januarja 2023.

13. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Določba vezana na prenos dopustov bi veljala za vse zaposlene v zasebnem in javnem sektorju, torej tudi za javne uslužbenke, ki izvajajo načrte zaščite in reševanja ter načrte dejavnosti ministrstev in organov v njihovi sestavi ob naravnih nesrečah, od sprejema naprej. Podobne sicer začasne določbe so bile že sprejete v okviru več različnih zakonov ZJU, ZOFVI in ZObr. Ker se število naravnih nesreč povečuje, same naravne nesreče pa so vedno bolj intenzivne, je predlagana določba najmanj smiselna, če ne že nujna za nemoteno zagotavljanje delovne sile na delovnih mestih, ki so ključna pri odpravljanju posledic naravnih nesreč.

K 2. členu

Sredstva za odpravo posledic škode se po tem zakonu lahko dodeljujejo nepovratno in povratno.

K 3. členu

10. člen Zakona o ohranjanju narave določa, da mora Zavod Republike Slovenije za varstvo narave v 60 dneh od prenehanja okoliščin, ki terjajo izvajanje izrednih ukrepov v času povečane stopnje ogroženosti v zvezi z intervencijo v primeru naravne nesreče zaradi škodljivega delovanja voda v skladu s predpisi, ki urejajo vode, ki so nujna dela pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči v času povečane stopnje ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda, ugotoviti vpliv izvajanja nujnih del in izrednih ukrepov na cilje ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot. Pri izvajanju nujnih del in izrednih ukrepov iz prvega odstavka tega člena je treba sicer v čim večji meri upoštevati potrebe ohranjanja narave v skladu z ZON, a kljub temu pri intervenciji nastanka škode v celoti ni mogoče preprečiti. Predlagano je, da bi da podlagi poročila ZRSVN, v katerem ugotovi nastanek škode na biotski raznovrstnosti in naravnih vrednotah, ki se jo da odpraviti, država zagotovila tudi sredstva za naknadno sanacijo prizadetih območij zaradi intervencijskih ukrepov, s čimer bi se zagotovilo čim manjši odklon od doseganja ciljev ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot.

K 4. členu

Besedilo petega odstavka 7. člena ZOPNN se uskladi s prvim odstavkom 7. člena ZOPNN, tako da komisiji za odpravo posledic nesreč predseduje predstavnik ministrstva pristojnega za naravne vire.

K 5. členu

Progresivna, razvojno naravnana je v letu 2024 lahko zgolj tista politika, ki upošteva vplive podnebnih sprememb in jih naslavlja z ustrezno oblikovano zakonodajo. Slednja mora v procesu prilagajanja na podnebne spremembe omogočati gradnjo infrastrukture, ki je odporna na novo podnebno realnost in zagotavlja dolgoročno varnost ljudi in premoženja.

Življenjska doba infrastrukture je pogosto več desetletij, vendar se večina zdajšnje infrastrukture ne spoprijema dobro s podnebnimi spremembami. Da se bo zmanjšalo tveganje nesreč in bo infrastruktura v svoji življenjski dobi stroškovno učinkovita, bi morale biti infrastrukturne naložbe odporne proti podnebnim spremembam.

Člen 2(42) Uredbe o skupnih določbah (Uredba EU 2021/1060) podnebno odpornost opredeljuje kot »proces, s katerim se prepreči, da bi infrastrukturo prizadeli morebitni dolgoročni podnebni vplivi, hkrati pa se zagotovi, da se spoštuje načelo „energetska učinkovitost na prvem mestu“ in da je raven emisij toplogrednih plinov, ki izhaja iz projekta, v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti do leta 2050«. Pri izbiri operacij člen 73.2 (j) Uredbe o skupnih določbah nacionalni organ upravljanja poziva, da »zagotovi odpornost infrastrukturnih naložb na podnebne spremembe s pričakovano življenjsko dobo najmanj pet let«.

V skladu z zahtevami te uredbe je Evropska komisija objavila Tehnične smernice za krepitev podnebne

odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027, ki so na voljo tudi v slovenskem jeziku.

Podnebna odpornost se obravnava z dveh vidikov. To sta:

- podnebna nevtralnost (blaženje) – prispevek načrtovane infrastrukture k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov v skladu s podnebnimi cilji EU,
- podnebna odpornost (prilagajanje) – odpornost načrtovane infrastrukture na pričakovane prihodnje vplive podnebnih sprememb.

Predlagana dopolnitev zakona implementira krepitve podnebne odpornosti v obstoječe normative okvire in obenem daje zagotovilo, da bo obnova na območjih, ki so bila prizadeta po poplavih in plazovih 4. avgusta 2023, v okoljsko-podnebnem oziru potekala razvojno naravnano.

Predlagana dopolnitev zakona implementira krepitve podnebne odpornosti v obstoječe normativno pravne okvire in obenem dajejo zagotovilo, da bodo projekti obnove, financirani na podlagi določil ZOPNN, prispevali k podnebni nevtralnosti in naporom za prilagajanje na podnebne spremembe, ki pripravljajo Slovenijo na pričakovane prihodnje učinke globalnega segrevanja.

Predlagamo, da se pri projektih, ki se nanašajo na obnovo infrastrukture po lanskoletnih poplavih in plazovih, kot pogoj za upravičenost do izplačila zahteva izkaz vzpostavitve prejšnjega stanja infrastrukture na način, ki upošteva izboljšanje odpornosti na podnebne spremembe. Slednje se lahko dokumentira v projektni nalogi za obnovo GJI ali na stvari, ki jo pripravi upravičenec do sredstev. Projektno nalogo potrdi Služba vlade RS za obnovo po poplavih in plazovih. Na podlagi potrjene projektne naloge upravičenec do sredstev pripravi projektno dokumentacijo, kjer se izvedejo rešitve, ki izhajajo iz potrjene projektne naloge.

Krepitev podnebne odpornosti ni mišljena kot dodaten birokratski postopek. Ravno nasprotno, biti mora vpeta v obstoječe procese in postopke načrtovanja projekta, vrednotenja in njegove odobritve. Namen predlaganih sprememb in dopolnitev zakona je v zagotavljanju razvojno naravnane obnove po poplavih in plazovih 4. avgusta 2023, ki ne bo zgolj vzpostavljala prejšnje stanje poškodovane ali uničene infrastrukture, pač pa omogočala njeno obnovo tako, da bo obnovljena infrastruktura ustrezno odporna na podnebne spremembe.

K 6. členu

Temeljni namen spremembe tega člena je zagotoviti sredstva za obnovo stanovanj tudi tistim posameznikom, ki so v času poplav in zemeljskih plazov gradili svoje hiše, ampak gradnja še ni bila dokončana in še niso imeli določene hišne številke, zato v njej še nihče ni živel in posledično tudi ni imela nobena oseba prijavljenega stalnega naslova na tem objektu, niti ni bilo naseljeno.

K 7. členu

Trenutno veljavni Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč ZOPNN v 27 členu določa, da si fizične osebe za obnovo stanovanja lahko pridobijo stanovanjsko posojilo pri javnem stanovanjskem skladu ne glede na višino dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč, kar pa se v praksi ne izvaja, ker Javni stanovanjski sklad tovrstnih oblik financiranja ne podpira več. V skladu s tem, je treba poiskati nov vir financiranja za ta namen. V okviru pridobivanja predlogov sprememb ZOPNN-a, smo prejeli tudi mnenje Ministrstva za solidarno prihodnost (MSP), kjer navajajo, da jim ni uspelo detektirati nobenega akterja, ki bi lahko zagotavljal tovrstno financiranje fizičnih oseb, na podlagi česar predlagamo, da kreditiranje fizičnih oseb preide na komercialne banke po poroštvenih shemah, ki jih zagotovi SID banka.

K 8. členu

Spremeni se le naslov poglavja.

K 9. členu

Dodan je naslov novega podpoglavja, saj se ukrep finančnega inženiringa ne uporablja zgolj za odpravo posledic škode v gospodarstvu, ampak se uporabi tudi za odpravo škode na stvareh ter škodo v kmetijstvu. To omogoča tudi 50. člen EU Uredbe o splošnih skupinskih izjemah oziroma »de minimis«. S predlagano spremembo se tudi omogoči, da so ukrepi finančnega inženiringa namenjeni upravičencem iz gospodarstva in kmetijstva.

Črta se drugi del prvega stavka in drugi stavek v drugem odstavku, saj je vsebina že določena v prvem in v devetem odstavku. Določi se, da se sredstva finančnega inženiringa lahko porabijo tudi za financiranje obnove v naravni nesreči poškodovanih naprav in zemljišč ali njihovo nadomestitev tudi upravičencem, ki so osebe zasebnega prava iz šestega odstavka 44.h člena, kar predstavlja odstop od četrte alinee 15. člena ZOPNN. Sicer že tretji odstavek 20. člena napotuje na to, da se lahko osebi zasebnega prava dodelijo sredstva za odpravo posledic nesreč ne le na objektih ampak tudi na zemljišču.

Jasneje je določeno, da se za vsako področje (torej za področje gospodarstva in področje kmetijstva) oblikuje poseben posojilni sklad oz. garancijska shema. Za posojilni sklad/garancijsko shemo s področja gospodarstva je pristojno Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport in za posojilni sklad/garancijsko shemo s področja kmetijstva Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Za ukrepe finančnega inženiringa se določi pristojnost Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za škodo v gospodarstvu in škodo na objektih, ki so v lasti upravičencev iz gospodarstva, ter pristojnost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za škodo v kmetijstvu, kot jo določa ZOPNN in ZIUOPZP (70. – 79. člen).

Podrobneje se določi, kdo lahko oceni škodo, in sicer pooblaščen cenilec Inštituta za revizijo, sodni cenilec Ministrstva za pravosodje ali cenilec zavarovalnice.

Spremeni se tudi dikcija, ki določa, da je z višino škode omejen znesek posojila oziroma garancije, kar pomeni, da se celotna višina posojila oziroma garancije šteje v dejansko škodo. S spremembo se določi, da se upošteva le višina državne pomoči, ki se jo dodeli s posojilom oziroma garancijo, kar je skladno tudi z EU pravili o državnih pomočeh.

S spremembo se naredi odstop od tretjega in četrtega odstavka 46.a člena, ki določa, da upravičenec, ki je uveljavil pomoč po ZOPNN mora vrniti prejeta sredstva, če je prišlo, pri njem ali pri povezanih osebah, do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu v oziroma za leto 2023. V ključnih instrumentih finančnega inženiringa iz petega odstavka 44.h člena ZOPNN se določi, da mora upravičenec prejeta sredstva vrniti, če je prišlo pri njem do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu v letu 2023 oziroma za leto 2023 v prihodnjih dveh letih (torej v 2024 oziroma 2025).

K 10. členu

Iz tretjega in četrtega odstavka 46.a člena ZOPNN izhaja, da se nanaša prepoved izplačil dobičkov, nagrad poslovodstvu itd. za in v letu 2023 (torej samo za poplave v letu 2023), zato bi morala biti ta dopolnitev že v osnovi vključena v interventnem delu ZOPNN (torej v ZOPNN-F). Menimo, da je nedopustno, da je izplačilo odškodnine oziroma vračilo prejete odškodnine zaradi naravnih nesreč v vseh nadaljnjih letih vezano na izplačilo ali neizplačilo dobička oziroma na katerokoli drugo ugodnost

poslovodstvu ali na nakup lastnih delnic (deležev) za leto 2023 ali v letu 2023. Dodatno z vsebinskega vidika pa menimo, da je ZOPNN namenjen odpravi škode kot posledice naravnih nesreč, torej situacijam, na katere oškodovanec ne more vplivati ali se jim izogniti. Zaradi navedenega menimo, da izplačilo odškodnine ne sme biti vezano na dobro poslovanje podjetja in posledično na izplačilo dobička oziroma drugih ugodnosti poslovodstvu ali na nakup lastnih delnic (deležev).

Glede trenutno veljavnega 46.a člena ZOPNN-a se je opredelila tudi Služba Vlade za zakonodajo in sicer med ostalim navaja, da da z nobeno od ustaljenih metod razlage določbe tretjega odstavka 46.a člena ZOPNN ni mogoče razlagati na ustavnoskladen način.

Po mnenju SVZ-ja namena zakonodajalca za potrebe uporabe namenske (teleološke) razlage ni mogoče izluščiti, saj obrazložitev navedenega člena ZOPNN-F, ki je v zakonodajnem gradivu zaradi preobrazbe, ki jo je člen doživel z amandmajem v zakonodajnem postopku, ne ustreza več njegovi vsebini, prav tako pa ni v pomoč obrazložitev samega amandmaja, saj predstavlja le praktično dobeseden prepis besedila člena.

Tudi sicer pa je treba upoštevati, da z nobeno od drugih metod razlag ne moremo besedilu pripisati pomena, ki ga ne izraža že pravno besedilo, saj ne gre za razlago zakona, če v pravnem besedilu ni opore, kako naj ga razumemo, tudi namenska razlaga pa ne more kar sama od sebe ustvariti pravila, za katerega bi domnevali, da ga je zakonodajalec nameraval predpisati. Povedano drugače, besedila zakona se ne sme razlagati tako, da bi s samo razlago spreminjali njegovo besedilo.

Na podlagi navedenega predlagamo črtanje tretjega in četrtega odstavka 46. a člena.

K 11. členu

Iz razloga hitrejšje obdelave vlog upravičencev, je potrebno zagotoviti zakonsko podlago za obdelavo dodatnih podatkov iz evidenc podatkov kot izhaja iz besedila predlaganega člena.

Navedeno spremembo Zakona v povezavi s pridobivanjem osebnih podatkov iz zbirk osebnih podatkov nujno potrebujemo zaradi hitrejšje ter bolj učinkovite obdelave vlog upravičencev do sredstev za dodelitev sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč.

Nov drugi odstavek je prevzet iz interventnega zakona (ZIUOPZP) in omogoča pridobivanje podatkov o izplačanih zavarovalninah upravičencem do sredstev za obnovo, namreč v skladu s 25 členom ZOPNN se zavarovalnina všteva v skupni znesek dodeljenih sredstev potrebnih za obnovo. Ker se je rešitev znotraj interventnega zakona, ki se uporablja le za naravno nesrečo iz avgusta 2023 izkazala za zelo koristno, bi želeli to zakonsko rešitev implementirati v sistemski Zakon na področju odprave posledic naravnih nesreč (ZOPNN), da bi se lahko uporabljala tudi za dogodke ob drugih naravnih nesrečah.

Navedena zakonska podlaga bi nam omogočila hitrejšo obdelavo vlog upravičencev iz razloga, da ne bi potrebovali njihove privolitve za obdelavo njihovih podatkov, kar nam v primeru tako obsežne naravne nesreče kot se je zgodila avgusta 2023, pri obdelavi vlog upravičencev prihrani ogromno časa in posledično bi upravičenci lahko do prepotrebnih sredstev za obnovo prišli mnogo prej.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

5. člen (načela zakona)

- (1) Država mora pri sprejemanju predpisov in pri odločanju v upravnih zadevah po tem zakonu zagotoviti, da se pri odpravljanju posledic naravnih nesreč prednostno dodelijo sredstva za obnovo poškodovanih ali uničenih stvari, ki so namenjene izvajanju javnih služb, in za obnovo stanovanjskih stavb.
- (2) Višina sredstev za odpravo posledic nesreč je sorazmerna škodi na stvari zaradi posledic naravne nesreče, višina sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu zmanjšanju kmetijske proizvodnje zaradi naravnih nesreč, višina sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu pa škodi, nastali na strojih in drugi opremi ter škodi, nastali zaradi uničenja zalog in izpada prihodkov zaradi naravnih nesreč.
- (3) Sredstva za odpravo posledic škode na stvareh in sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se dodeljujejo nepovratno. Sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu se dodeljujejo povratno in nepovratno.
- (4) Sredstva za odpravo posledic nesreč se za obnovo stanovanjskih stavb lahko dodeljujejo tudi povratno, če se jih dodeli kot stanovanjsko posojilo javnega sklada.
- (5) Občini se dodelijo za obnovo poškodovanih stvari potrebna sredstva, če je stvar v njeni lasti in se uporablja za izvajanje njene dejavnosti ali za izvajanje lokalne javne službe.
- (6) Upravičencu se dodelijo za obnovo poškodovanih stvari sredstva, če gre za kulturni spomenik ali če gre za objekt ali napravo, namenjeno varstvu ali upravljanju zavarovanega območja po predpisih o ohranjanju narave.
- (7) Pri odločanju o višini sredstev za obnovo poškodovanih stvari je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih za obnovo po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij ter sredstev, dodeljenih za obnovo iz državnega in občinskih proračunov na podlagi drugih predpisov, ni večja od vseh sredstev, potrebnih za obnovo stvari.
- (8) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic nesreč na stvari, ki je namenjena izvajanju gospodarske dejavnosti in sredstev za odpravo posledic v gospodarstvu, ter pri izvajanju nadzora o namenski uporabi teh sredstev je treba zagotoviti, da upravičenci ne pridobijo prednosti pred konkurenti tako, da je ogrožen ali bi lahko bil ogrožen trg blaga ali storitev.
- (9) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij ter sredstev, dodeljenih iz državnega in občinskih proračunov kot neposredno izplačilo v kmetijstvu za odpravo posledic naravnih nesreč ni večja od zmanjšanja vrednosti letne kmetijske proizvodnje, ki je nastalo zaradi posledic naravne nesreče.
- (10) Pri odločanju o višini sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij ter sredstev, dodeljenih iz državnega proračuna in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode.

7. člen (komisiji)

- (1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) imenuje za opravljanje nalog v zvezi z

dodeljevanjem sredstev za odpravo posledic nesreč na podlagi predloga ministrice ali ministra (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojnega za naravne vire, za opravljanje nalog v zvezi z dodeljevanjem sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu na podlagi predloga ministra, pristojnega za kmetijstvo in gozdarstvo, za opravljanje nalog v zvezi z dodeljevanjem sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu na podlagi predloga ministra, pristojnega za gospodarstvo, ter za strokovno pomoč upravnim organom in inšpektorici ali inšpektorjem (v nadaljnjem besedilu: inšpektor), pristojnim za odločanje po tem zakonu, komisije, in sicer:

- komisijo za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh (v nadaljnjem besedilu: komisija za odpravo posledic nesreč),
- komisijo za odpravo posledic škode v kmetijstvu in
- komisijo za odpravo posledic škode v gospodarstvu.

(2) Komisijo za odpravo posledic nesreč sestavlja sedem članic ali članov (v nadaljnjem besedilu: član), predstavnic ali predstavnikov (v nadaljnjem besedilu: predstavnik) naslednjih ministrstev:

- en predstavnik ministrstva, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za promet, s področja obnove poškodovane prometne infrastrukture,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za kulturno dediščino,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za finance,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za kmetijstvo in gozdarstvo, s področja obnove kmetijskih gospodarskih objektov, gozdov, gozdnih cest in kmetijskih zemljišč,
- po en predstavnik ministrstva, pristojnega za okolje s področja monitoringa naravnih pojavov, in ministrstva, pristojnega za naravne vire s področja priprave in izvedbe programov odprave posledic naravnih nesreč na stvareh (v nadaljnjem besedilu: program odprave posledic nesreče).

(3) Komisijo za odpravo posledic škode v kmetijstvu sestavlja sedem članov, in sicer:

- en predstavnik ministrstva, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- dva predstavnika ministrstva, pristojnega za okolje, s področja monitoringa naravnih pojavov ter s področja agrometeorologije,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za finance,
- dva predstavnika ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, s področja posrednih in neposrednih izplačil v kmetijstvu ter s področja priprave in izvedbe programov odprave posledic škode v kmetijstvu, in
- en predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

(4) Komisijo za odpravo posledic škode v gospodarstvu sestavlja šest članov, in sicer:

- dva predstavnika ministrstva, pristojnega za gospodarstvo,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za okolje, s področja monitoringa naravnih pojavov,
- en predstavnik ministrstva, pristojnega za finance,
- en predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije,
- en predstavnik Obrtne zbornice Slovenije.

(5) Komisiji za odpravo posledic nesreč predseduje predstavnik ministrstva, pristojnega za okolje, komisiji za odpravo posledic škode v kmetijstvu predstavnik ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, komisiji za odpravo posledic škode v gospodarstvu pa predstavnik ministrstva, pristojnega za gospodarstvo.

(6) Vlada imenuje za vsakega člana komisij iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena tudi njegovega namestnika, ki je predstavnik istega ministrstva, kakor je član komisije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtna zbornica Slovenije pa imenujejo namestnika člana komisije, ki je njihov predstavnik v komisiji iz tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena.

22. člen

(višina sredstev)

(1) Za obnovo stvari iz 16. člena tega zakona se iz proračunske rezerve dodelijo sredstva v višini, ki je

za obnovo v proračunskem letu, v katerem se zagotavljajo sredstva za obnovo iz proračunske rezerve, predvidena v programu odprave posledic nesreče.

(2) Občini se dodeli za obnovo stvari iz 17. člena tega zakona sredstva za odpravo posledic nesreč v višini, ki je za obnovo predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, zmanjšani za sredstva, ki jih je občina sama namenila za obnovo skladno z določbami 17. člena tega zakona.

(3) Osebi javnega prava se dodeli za obnovo stvari iz prvega odstavka 18. člena tega zakona sredstva za odpravo posledic nesreč v višini, ki je za obnovo predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, zmanjšani za sredstva, ki jih je sama namenila za obnovo skladno z določbami 18. člena tega zakona.

(4) Pri določitvi obsega izvedenih del za obnovo objektov gospodarske javne infrastrukture in stvari iz prejšnjih odstavkov je treba upoštevati, da se sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu uporabijo samo za vzpostavitev stanja na objektu gospodarske javne infrastrukture ali na stvari, kakršno je bilo pred nastankom naravne nesreče.

25. člen

(višina sredstev, dodeljenih za obnovo stanovanj)

(1) Postopek dodeljevanja sredstev za odpravo posledic nesreč se za obnovo stanovanjske stavbe vodi za vsako stanovanje v stavbi posebej.

(2) Višina sredstev, ki so potrebna za obnovo posameznega stanovanja, se izračuna iz sorazmernega dela sredstev, ki so za obnovo stanovanjske stavbe predvidena v letnem programu odprave posledic nesreče, izračunanega na podlagi neto tlorisne površine, ki pripada temu stanovanju.

(3) Za obnovo posameznega stanovanja v lasti osebe zasebnega prava se lahko dodeli največ 40%, oziroma za stanovanje, ki je zavarovano za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 60% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja, če gre za stanovanje, v kateri ima stalno prebivališče lastnik stanovanja ali njegov ožji družinski član.

(4) Zavarovano za škodo zaradi naravne nesreče je stanovanje, za katerega lastnik izkaže, da mu je zaradi posledic naravne nesreče priznано izplačilo zavarovalnih zneskov za škodo na stanovanju v višini, ki ni manjša od 30% ocene neposredne škode na stanovanju če gre za potres, oziroma od 50% ocene neposredne škode na stanovanju, če gre za druge naravne nesreče.

(5) Za obnovo stanovanja v lasti osebe zasebnega prava, ki ne izpolnjuje pogojev iz tretjega odstavka tega člena, in za obnovo stanovanja v lasti osebe javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je država ali občina, se lahko dodeli največ 30%, oziroma za stanovanje, ki je zavarovano za škodo zaradi te naravne nesreče, največ 40% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja, če je bilo stanovanje naseljeno na dan nastanka nesreče.

(6) Če gre za odpravo posledic udorov ali zemeljskih oziroma snežnih plazov, se ne glede na določbe tretjega in petega odstavka tega člena za obnovo posameznega stanovanja iz tretjega odstavka tega člena dodeli največ 60% in za stanovanje iz petega odstavka največ 40% vseh sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja.

(7) Ne glede na določbe tretjega, petega in šestega odstavka tega člena lastnik stanovanja ni upravičen do sredstev za odpravo posledic nesreč, če je višina sredstev, ki so potrebna za obnovo stanovanja, manjša od stroškov za novo gradnjo stanovanjskih prostorov, katerih površina je enaka 5% neto tlorisne površine stanovanja v obnovi, ali manjša od 50% povprečne višine sredstev, izračunane v okviru posameznega programa za odpravo posledic nesreče kot povprečje vseh potrjenih škod na stanovanjih, če je za posamezno naravno nesrečo za upravičenca to ugodneje.

(8) Pri določitvi obsega potrebnih del za obnovo stanovanja, je treba upoštevati, da se sredstva za odpravo posledic nesreč po tem zakonu uporabijo samo za vzpostavitev bivanja v prostorih stanovanja,

katerih neto tlorisna površina je enaka standardni stanovanjski površini.

(9) Če je v programu odprave posledic nesreče za obnovo stanovanjske stavbe določena gradnja nove stavbe ali nadomestitev stavbe, se sredstva za odpravo posledic nesreč dodelijo v višini, ki je določena v skladu s tretjim, petim ali šestim odstavkom tega člena za gradnjo stanovanjske stavbe, v kateri neto tlorisna površina stanovanj ne presega standardnih stanovanjskih površin.

(10) Standardna stanovanjska površina se izračuna na podlagi števila stanovanj v stavbi, števila oseb s stalnim prebivališčem v posameznem stanovanju in naslednjih meril:

- za eno ali dve osebi v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 90 m², v dvostanovanjski stavbi 75 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 60 m²,
- za tri osebe v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 100 m², v dvostanovanjski stavbi 85 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 76 m²,
- za štiri osebe v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 115 m², v dvostanovanjski stavbi 95 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 85 m²,
- za pet oseb v stanovanju je standardna stanovanjska površina v enostanovanjski stavbi 130 m², v dvostanovanjski stavbi 115 m² in v tri ali več stanovanjski stavbi 102 m², in
- za več kot pet oseb v stanovanju se izračuna standardna stanovanjska površina tako, da se za vsako nadaljnjo osebo doda 6 m².

(11) Vlada podrobneje določi način izračuna višine sredstev, ki so dodeljena upravičencu iz tretjega in četrtega odstavka tega člena za obnovo posameznega stanovanja, pri čemer upošteva:

- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna oceni neposredne škode na stanovanju,
- da je lahko količnik med dodeljeno višino sredstev in škodo na stanovanju večji, če je stanovanjska stavba starejša,
- da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna razmerju med standardno stanovanjsko površino in neto tlorisno površino obnovljene stavbe, v primeru gradnje nove stavbe ali nadomestitve stavbe pa razmerju med standardno stanovanjsko površino in neto tlorisno površino stavbe na dan nastanka naravne nesreče.

(12) Pri določitvi višine sredstev, ki se dodelijo za obnovo stanovanja, je treba upoštevati, da vsota vseh sredstev državnega in občinskega proračuna, ki so dodeljena lastniku stanovanja za obnovo, in izplačil zavarovalnih zneskov za škodo na stanovanju ne sme presegati 90% sredstev, ki jih je za obnovo stanovanja potrdila komisija za odpravo posledic nesreč.

(13) Če je v programu odprave posledic nesreče za obnovo stanovanjske stavbe določena obnova skupnih prostorov in delov več stanovanjske stavbe, se ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, vodi postopek dodeljevanja sredstev za odpravo posledic nesreč skupaj za celotno stanovanjsko stavbo, če lastniki v vlogi za dodelitev sredstev za odpravo posledic nesreč to zahtevajo.

27. člen

(pridobitev stanovanjskega posojila)

(1) Oseba iz tretjega in četrtega odstavka 25. člena tega zakona, ki je za obnovo stanovanja upravičena do sredstev za odpravo posledic nesreč, lahko pridobi za obnovo stanovanja stanovanjsko posojilo pri javnem stanovanjskem skladu ne glede na višino dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč.

(2) Sredstva stanovanjskih posojil se štejejo kot lastna sredstva upravičenca.

(3) Najvišji odobreni znesek stanovanjskega posojila iz prvega odstavka tega člena je lahko enak razliki med višino sredstev, ki je potrebna za obnovo stanovanja, in dodeljenih sredstev za odpravo posledic nesreč za obnovo stanovanja.

(4) Stanovanjsko posojilo se odobri z rokom vračila do 15 let. Posojiljemalec mora odobreno posojilo zavarovati. Koriščenje odobrenega posojila je dokumentarno. Posojilo se odplačuje v mesečnih

anuitetah. Prva anuiteta zapade v plačilo dve leti po dodelitvi posojila.

(5) Odobreno posojilo se obrestuje skladno s pogoji, ki veljajo za stanovanjska posojila, pridobljena pri javnem stanovanjskem skladu z enakim rokom vračila.

(6) Sredstva posojil lahko pridobijo upravičenci iz prvega odstavka tega člena na podlagi vloge, ki jo morajo vložiti do roka, ki je določen v programu odprave posledic nesreče.

(7) Vsebino vloge in potrebno dokumentacijo določi javni stanovanjski sklad.

44.h člen

(finančni inženiring za odpravo posledic naravnih nesreč)

(1) Ne glede na peti odstavek 106.f člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF) je finančni inženiring tudi ukrep, s katerim država odpravlja posledice naravnih nesreč.

(2) Finančni inženiring po tem zakonu ima lahko obliko kreditov ali garancij, ki so namenjeni odpravi posledic naravne nesreče. Višina kredita ali garancije ne sme biti višja od škode, potrjene s strani pooblaščenega cenilca, in se lahko dodeli le za tisti del škode, ki ni predmet nadomestila škode po drugih ukrepih.

(3) Posojilni sklad je lahko oblikovan do višine 100 milijonov eurov za odpravo posamezne naravne nesreče, delež vplačil države pa ne sme presegati 30 %. Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, določi višino vplačanega deleža države na podlagi izdelane ocene tveganj in absorpcijske sposobnosti potencialnih prejemnikov pomoči. Prva izguba se krije v breme teh sredstev. Sredstva tega sklada morajo biti porabljena v roku dveh let od ustanovitve. Sredstva se štejejo za porabljena, ko je financiranje končnemu prejemniku odobreno s sklepom izvajalca ukrepa finančnega inženiringa. Neporabljena sredstva se po izteku roka za porabo vrnejo v proračun. V primeru, ko porabljena sredstva niso črpana s strani končnih prejemnikov, se ta sredstva vrnejo v proračun v roku enega leta od dne, ko črpanje teh sredstev s strani končnih prejemnikov ni bilo več mogoče. Ukrep ob ustanovitvi predvidi enkratno porabo sredstev.

(4) Garancijska shema po tem zakonu ne sme presegati 100 milijonov eurov. Posamezni upravičenec lahko prejme garancijo, če iz dokumentacije izhaja finančna sposobnost posojilojemalca za vračilo posojila. Garancijska shema je na voljo do porabe sredstev oziroma do dveh let po oblikovanju garancijske sheme. Sredstva se štejejo za porabljena, ko je financiranje končnemu prejemniku odobreno s sklepom posojilodajalca. Neporabljena sredstva se po izteku roka za porabo vrnejo v proračun. V primeru, ko porabljena sredstva niso črpana s strani končnih prejemnikov, se delež sredstev garancije, ki odpade na ta sredstva, vrnejo v proračun v roku enega leta od dne, ko črpanje teh sredstev s strani končnih prejemnikov ni bilo več mogoče. Morebitni donosi iz upravljanja sredstev garancijske sheme finančna institucija iz četrtega odstavka 106.f člena ZJF pripiše vrednosti garancijske sheme. Ukrep ob ustanovitvi predvidi enkratno porabo sredstev.

(5) Za oblikovanje instrumentov finančnega inženiringa ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, pripravi načrt izvajanja finančnih instrumentov ter ključne elemente finančnega inženiringa v skladu z drugim odstavkom 106.j člena ZJF.

(6) Prejemniki pomoči so upravičenci iz 44.e člena tega zakona, nosilci kmetijskih gospodarstev v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in koncesionarji v skladu z zakonom, ki ureja sladkovodno ribištvo, ki pred naravno nesrečo niso bili v težavah po pravilih o državnih pomočeh in izkazujejo finančno sposobnost vračila posojil.

(7) Za pridobitev kredita ali garancije po tem zakonu morajo prejemniki pomoči iz prejšnjega odstavka predložiti dokazila o višini škode, ki je posledica naravne nesreče. Za dokazilo iz prejšnjega stavka

zadošča zapisnik o oceni škode, potrjen s strani pooblaščenega cenilca, oziroma druga dokazila, ki jih v pogodbi o izvajanju ukrepa finančnega inženiringa dogovorita Republika Slovenija in izvajalec ukrepa.

(8) Ukrep finančnega inženiringa se lahko izvaja v skladu s 50. členom Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187, str. 1, z dne 26. 6. 2014), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 167 z dne 30. 6. 2023, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU), Uredbo 2022/2472/EU, Uredbo Komisije (EU) 2022/2473 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 82), ali po pravilu de minimis.

(9) Pri odločanju o višini kredita ali garancije za odpravo posledic naravnih nesreč je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih iz državnega proračuna in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode.

(10) Če pristojni organ ugotovi, da škoda ni bila pravilno ocenjena ali je upravičenec prejel pomoč po tem zakonu v nasprotju s prejšnjim odstavkom, upravičencu določi rok za vračilo prekomerno prejete pomoči. Po poteku roka za vračilo prekomerno prejete pomoči in do vračila se upravičencu obračunavajo zakonske zamudne obresti po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

46.a člen

(izdaja in vročanje odločbe o dodelitvi sredstev za odpravo škode v kmetijstvu in gospodarstvu ter nadzor in vračilo pomoči)

(1) Za izdajo in vročitev odločbe o dodelitvi sredstev za odpravo škode v kmetijstvu se uporablja postopek iz 36.č in 37. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23).

(2) Če pristojni organ ugotovi, da škoda ni bila pravilno ocenjena ali je upravičenec prejel pomoč po tem zakonu v nasprotju z desetim odstavkom 5. člena tega zakona, v odločbi določi rok za vračilo prekomerno prejete pomoči. Po poteku roka za vračilo prekomerno prejete pomoči in do vračila se upravičencu obračunavajo zakonske zamudne obresti po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

(3) Upravičenec, ki je uveljavil pomoč po tem zakonu, mora, če je pri njem ali pri osebah, ki skupaj z upravičencem delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora v smislu tretjega odstavka 3. člena Priloge I k Uredbi 651/2014/EU ali Uredbe 2022/2472/EU, od uveljavitve tega zakona v letu 2023 oziroma za leto 2023 prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, o tem obvestiti pristojni organ najpozneje v dveh mesecih po izplačilu. Prejeta sredstva mora vrniti v 30 dneh po vročitvi odločbe, ki jo izda pristojni organ, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti, ki tečejo od dneva poteka roka za vračilo prejete pomoči do dneva vračila.

(4) Nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti vračila prejetih sredstev iz prejšnjega odstavka izvaja pristojni organ. Za namene izvajanja nadzora iz prejšnjega stavka pristojni organ pridobi podatke o izplačilu dobička, nakupih lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu

oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu od Finančne uprave Republike Slovenije. Vrsto in obliko ter način posredovanja podatkov iz tega odstavka določi pristojni organ.

47. člen

(pridobivanje podatkov iz zbirk osebnih podatkov)

(1) Pri dodeljevanju sredstev državnega proračuna in nadzoru nad njihovo uporabo pridobita ministrstvo, pristojno za naravne vire, ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, osebne in druge podatke od upravljalcev naslednjih zbirk:

- osebno ime, datum rojstva in stalno ali začasno prebivališče iz centralnega registra prebivalstva,
- osebno ime lastnikov zemljišč iz zemljiškega katastra,
- osebno ime lastnikov stavb iz katastra stavb,
- lastninsko pravico, zastavno pravico, služnostno pravico, pravico stvarnega bremena, zakupno, predkupno ali odkupno pravico, prepoved odsvojitve in obremenitve nepremičnine iz zemljiške knjige,
- osebno ime in prebivališče nosilca kmetijskega gospodarstva in osebno ime družinskih članov nosilca kmetijskega gospodarstva iz registra kmetijskih gospodarstev,
- osebno ime fizične osebe oziroma firma pravne osebe z navedbo organizacijske oblike in naslov fizične osebe oziroma sedež pravne osebe pridelovalca grozdja iz registra pridelovalcev grozdja in vina in
- osebno ime in prebivališče osebe oziroma firma pravne osebe, ki so ji bila dodeljena sredstva državnega ali občinskega proračuna v skladu s predpisi, ki urejajo posredna in neposredna izplačila v kmetijstvu, iz evidenc o kmetijskih subvencijah državnega in občinskih proračunov.

(2) Upravljavec zbirk iz prejšnjega odstavka posreduje podatke na zahtevo ministrstva, pristojnega za naravne vire, ministrstva, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ali ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, brezplačno.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da predlog spremembe zakona obravnava po skrajšanem postopku, da se tako preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države zaradi odprave posledic naravnih nesreč.

S sprejetjem predloga zakona bo omogočeno hitro izvajanje nujnih ukrepov pri odpravi posledic hujših nesreč, ki so prizadele območje Republike Slovenije v letu 2023, ki še vedno onemogočajo normalizacijo življenja na delu prizadetega območja, v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč.

VI. PRILOGE

Gradivo ne vsebuje prilog.